

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 51/22
19.5.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Владиславе Милићевић, председника већа, Весне Матковић и Јасне Беловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ... бр. ..., кога заступа Младен Гргић, адвокат из Београда, улица Ресавска бр.16, против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, улица Косовска бр.1, и “Дипос” д.о.о. Београд, кога заступа Миодраг Јовановић, адвокат из Београда, улица Коче Поповића бр. 6, ПФ 564, ради исплате, одлучујући о жалби тужиоца и друготуженог изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 767/17 од 01.04.2021. године и жалби друготуженог изјављеној против решења Вишег суда у Београду П 767/17 од 06.10.2021. године у седници већа одржаној дана 19.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 767/17 од 01.04.2021. године у ставу другом изреке и жалба тужиоца у овом делу **ОДБИЈА** као неоснована.

УКИДА СЕ одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртном изреке пресуде Вишег суда у Београду П 767/17 од 01.04.2021. године и предмет у овом делу **ВРАЋА** истом првостепеном суду на поновни поступак.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба друготуженог и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Вишег суда у Београду П 767/17 од 06.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 767/17 од 01.04.2021. године, ставом првим изреке одбијен је предлог за прекид поступка. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу на име накнаде за одузету кат.парцелу ... КО ... исплате износ од 2.150.000,00 евра у динарској противредности по средњем курсу НБС на дан доношења пресуде са припадајућом каматом од пресуђења до исплате, као и трошкове поступка. Ставом трећим изреке, утврђено је да је повучена, уз сагласност тужених, тужба тужиоца у делу захтева којим је тражено од тужених да у законском року уклоне бесправно изграђене објекте на

кат.парцели ... КО ... и предметну парцелу предају тужиоцу на слободно располагање и коришћење. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати првотуженом износ од 645.000,00 динара, а друготуженом износ од 690.000,00 динара.

Решењем Вишег суда у Београду П 767/17 од 06.10.2021. године одбијен је предлог друготуженог за накнаду трошкова парничног поступка из поднеска од 10.05.2021. године.

Благовремено изјављеном жалбом тужилац је побијао наведену пресуду из свих законских разлога у ставу другом и одлуку о трошковима парничног поступка садржану у ставу четвртм изреке, на коју је друготужени благовремено дао одговор на жалбу, а благовремено изјављеном жалбом друготужени је побијао одлуку о трошковима парничног поступка садржану у ставу четвртм изреке.

Благовремено изјављеном жалбом друготужени је побијао и решење Вишег суда у Београду П 767/17 од 06.10.2021. године због битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући правилност и законитост побијаних одлука сходно одредби чл. 386 у вези одредбе чл. 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са свим изменама и допунама) Апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца против побијане пресуде делимично основана, а да је жалба друготуженог основана, док је жалба друготуженог против побијаног решења неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде у ставу првом изреке, нити у поступку доношења побијаног решења нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 ст. 2 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а супротно наводима жалби странака ни она из тачке 12 истог става јер је првостепени суд за своју одлуку дао јасне и непротивуречне разлоге о свим битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању решењем НОО Савски венац – Одељење за финансије бр. 2438/5 од 13.05.1960. године, решењем Комисије за национализацију НО Стари град Н 1184/59 од 11.01.1960. године и решењем Секретеријата за финансије НО Стари Град бр. 111/60 од 20.01.1960. године ББ национализована је имовина на кат. парцели ... КО ... у улици... бр. ..., уписане у ЗКУЛ ..., уз одређивање накнаде решењем одељењем за финансија НО Стари град Н.К. 1184/59 од 17.08.1962. године сходно њеном сувласничком уделу од 1/3 дела у износу од 294.060,00 динара. Решењем СО Савски венац – Одељење за привреду и финансије 05/3 бр. 46-12/74 од 05.03.1974. године изузета је из поседа ББ, ранијег власника, кат.парцела ... уписана зк.ул ... КО ... у површини од 1450 м2, у улици ... и додељена са правом трајног коришћења уз накнаду Општини за потребе Дирекције за изградњу и реконструкцију Београда у сврху уређења земљишта ради реконструкције и изградње зоне “Дедиње” на наведеној кат.парцели, с тим да се висина накнаде за предметно земљиште регулише споразумом странака пред тим органом или у ванпарничном поступку код суда. Списи предмета достављени су тадашњем Другом општинском суду у Београду ради оређивање правичне накнаде у смислу Закона о експропријације (извештај Секретеријата за привреду СО Савски венац под бр. 05/3 бр.46-12/74). Према извештају Другог

основног суда у Београду - ванпарнично одељење од 11.08.2020. године пред тадашњим Другим општинским судом у Београду вођен је ванпарнични поступак Р 213/75 за одређивање накнаде између ББ и ГО Савски венац, донето је решење о одређивању накнаде од 09.04.1974.године, које је постало правноснажно 22.05.1975. године, након чега је спис архивиран 28.05.1975. године. Између Савезног секретеријата за иностране послове – Савезни секретеријат за правосудне и опште – управне послове, са једне стране, и Предузећа за газдовање зградама и становима страних дипломатских и конзуларних представништава, с друге стране, закључен је 25.06.1973. године уговор у циљу изградње 14 апартмана обухваћене за више кат.парцела, између осталог, и кат.парцела ... Решењем СО Савски венац – Секретеријата за комунално стамбене и грађевинске послове бр. 351-348/75 од 25.07.1975. године одобрено је Предузећу за газдовање зградама и становима страних дипломатских и конзуларних представништава у Београду, правном претходнику друготуженог, извођење радова на изградњи зграде – 4 апартмана у ... улици, док је решењем истог органа управе бр. 351-348/75 од 28.06.1977. године дозвољена и употреба изведених радова.

Решењем Првог општинског суда у Београду О 1025/94 од 30.06.1994.године на заоставштини пок. ББ оглашен је за наследника по законском основу наслеђивања по праву представљања, између осталог, и овде тужилац на кат.парцели Кат. парцела ..., градско грађевинско земљиште, улица, површине 14,39 ари уписана је у лист непокретности ... КО ... као својина Републике Србије са уделом 1/1 и са правом коришћења тужиоца са 1/1 (према стању из 2016.године). Наведена катастарска парцела одговара кат. парцели ..., старог премера, уписаној у зк. ул. ... КО.... Тужилац је, у својству законског наследника иза бивше власнице ББ, поднео Агенцији за реституицију захтев за враћање грађевинског земљишта и дворишне зграде на кат.парцели ... КО и имовине и грађевинског земљишта на кат.парцели ... КО ..., за које је тврдио да су национализоване. Закључком Агенције за реституицију – подручна јединица Београд бр. 36-023046/14 од 10.12.2015. године одбачен је као неуредан захтев тужиоца за враћање одузете имовине, односно обештећење и то грађевинског земљишта у улици ... – кат.парцела ... уписане у лист непокретности 1833 површине 14,39 м², поднет 26.02.2014. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, прихвативши изведене писмене доказе, између осталог и извештај Другог основног суда у Београду - ванпарнично одељење од 11.08.2020.године, будући да се ради о доказима издатим од стране надлежних институција овлашћених за њихово доношење, због чега није имао разлога да сумња у њихову истинитост - веродостојност, и одредбе чл. 72 ст. 2 у вези одредаба чл.41 ст.2, чл. 42 и чл. 43 Закона о експропријацији првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца (став први изреке). Ово с тога што је изведеним доказима утврдио да је кат.парцела ... (стари премер) уписана у зк.ул. ... КО ... у улици ..., односно кат.парцела (нови премер) уписана у лист непокретности ... КО ..., решењем СО Савски венац - Одељење за привреду и финансије 05/3 бр. 46-12/74 од 25.07.1975. године изузета из поседа ранијег власника ББ, правног претходника тужиоца, у површини од 1450 м² и додељења са правом трајног коришћења уз накнаду Општини Савси венац за потребе Дирекције за изградњу и реконструкцију Београда у сврху уређења земљишта, при чему је наведеним решењем (тачка 3) утврђено да ће се висина накнаде за предметно земљиште регулисати споразумом

странака пред овим органом или у ванпарничном поступку код суда, након чега су списи предмета достављени тадашњем Другом општинском суду у Београду под бр. 05/3 бр. 46-12/74, у вези са чиме је садашњи Други основни суд у Београду обавестио поступајући суд да је вођен ванпарнични поступак пред некадашњим Другим општинским судом у Београду Р 213/75 по предлогу ББ из ..., улица ... бр. ..., као предлагача, против Дирекције за изградњу и реконструкцију, ради утврђивање накнаде која се тиче предметне парцеле, односно земље, да је 09.04.1975. године донето решење којим је одређена накнада (без података о висини исте), које је решење постало правноснажно 22.05.1975. године а списи архивиран 28.05.1975. године. Стога по становишту првостепеног суда нису испуњени услови из наведених одредби Закона о експропријацији на основу којих би се могло удовољити тужбеном захтеву код чињенице да је правном претходнику тужиоца утврђена и исплаћена накнада у ванпарничном поступку пред тадашњим Другим општинским судом у Београду за изузету кат. парцелу 380. Ово посебно имајући у виду да о накнади за експроприсану непокретност у ванпарничном поступку одлучује основни (општински) суд на чијем се подручју налази експроприсана непокретност, којем суду општински орган по службеној дужности доставља правноснажно решење о експропријацији након безуспешног покушаја да се у року од 2 месеца споразуме са ранијим власником о висини накнаде, што је у конкретном случају и учињено достављањем списка предмета тадашњем Другом општинском суду у Београду 05/3 бр.46-12/74 од стране Секретеријата за привреду и финансије СО Савски венац.

Првостепени суд је ценио наводе тужилачке стране да достављени докази нису поуздани и релевантни јер није наведено о каквој врсти накнаде је реч, али је оценио су без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари, код чињенице да суд није имао разлоге за сумњу у веродостојност достављених података од стране овлашћених институција, посебно што је и у допису достављеном том суду дана 29.01.2021. године од стране Другог основног суда у Београду – ванпарничног одељења наведено да се накнада односи на изузету кат.парцелу имајући у виду чињеницу да је током поступка суд утврдио да је на основу решења Одељења за финансије НОО Стари Град Н.К. 1184/59 од 17.08.1962. године одређена накнада за национализовану дворишну зграду у улици Гундулићев венац бр. 10, уписану код Другог Среског суда у Београду у зкул ... на кат.парцели ... КО Београд, између осталих, и у погледу ББ у износу од 98.02,00 тадашњих динара, што потврђује да се накнада пред Другим општинским судом у Београду није тичале исплаћене накнаде за ту кат.парцелу, већ за катастарску парцелу која је предмет тужбеног захтева односно за коју тужилац потражује новчани износ у овом поступку.

Код овако утврђеног чињеничног стања, које је супротно наводима жалбе тужиоца правилно и потпуно утврђено савесном оценом изведених доказа сходно одредби чл. 8 ЗПП, правилно је првостепени суд применио материјално право кад је одлучио као у ожалбеном делу побијане пресуде (став други изреке), дајући за своју одлуку ваљане разлоге које у свему као такве прихвата и овај суд.

Апелациони суд је ценио наводе жалбе тужиоца којима се оспорава валидност доказа на основу којих је првостепени суд утврдио да је његовом правном претходнику ББ исплаћена накнада за изузету кат.парцелу ... (стари премер) уписану у зк.ул. ... КО ... површине 1450м², односно кат.парцелу ... (нови премер) уписану у Лист

непокретности ... површине 14 ари и 39м² па налази да су без утицаја на правилност и законитост побијане пресуде у ставу другом изреке. Супоротно овим наводима жалбе у оквиру правног института правне помоћи из одредбе чл.174 ЗПП судови указују једни другима правну помоћ у парничном поступку у оквиру кога се могу обраћати један другом, посебно у време када су судови имали обавезу да утврђују материјалну истину, ради достаљања одређених извештаја у циљу утврђивања одређених чињеница, а сада то најчешће чине по предлогу странака, као што је то учињено и у конкретном случају. Осим тога, према одредби чл.99 ст.1 сада важећег Судског пословника ("Службени гласник РС" бр.110/09 ...18/2022) на захтев странака, трећих лица која имају оправдан интерес и када је то прописима одређено, суд издаје уверења о чињеницама о којима води службену евиденцију, према одредби чл.241 ст.1 тачка 13 рок чувања архивираних предмета који нису побројани у тачкама 1-1 је 10 година, према одредби чл.243 ст.1 у вези чл.245 ст.1 судови воде уписнике и помоћне књиге предвиђене овим пословником за сваку врсту предмета, а по потреби и друге књиге евиденције, а према одредби чл.265 тачка 2 основни судови воде, између осталог, и уписнике за грађанске предмете и то "остале ванпарничне предмете" ("Р", "Р1", "Р2", "Р3", образац бр.25), које одредбе су садржале и раније важећи Пословници о унутрашњем пословању судова. Тачно је да сходно одредби чл.242 ст.1 сада важећег судског пословника судови могу основати збирке пресуда и других одлука које садрже све пресуде и друге одлуке које су до краја календарске године постале правноснажане, али у том смислу доказног предлога тужиоца није било ради провере да ли је некадашњи Други општински суд имао такву збирку одлука за 1974/1975 годину. Код изнетог, Други основни суд доставио је овде поступајућем суду извештај о чињеницама о којима води службену евиденцију, уз извод из "Р" уписника, који представља одређену врсту јавне књиге, у коју свако може да изврши увид, у коју је у случају сумње и тужилац могао да изврши увид, из којег несумњиво произилази да је пред тим судом вођен поступак за одређивање правичне накнаде у смислу Закона о експропријацији након достављања списка предмета од стране Секретаријата за привредну и финансије СО Савски венац 05/3 бр. 46-12/74 тадашњем Другом општинском суду у Београду, из чега се већ по самом броју 05/3 бр. 46-12/74 јасно може и несумњиво утврдити да се поступак утврђивања правичне накнаде односио на одређивање накнаде за изузету кат. парцелу ... (стари премер) уписану у зк.ул. ... КО ... у површини од 1450м² у улици ... од ранијег власника ББ, правног претходника тужиоца, по решењу Одељења за привреду и финансије СО Савски венац 05/3 бр.46-12/74 од 15.03.1974. године. При томе, чињеница да је евентуално у уписнику уписано да је предлагач ББ, иако су списи по службеној дужности од стране општинског органа достављени Другом општинском суду у Београду, а да је други учесник Дирекција за изградњу и реконструкцију Београда за чије потребе је извршено изузимање нема утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари јер су правилно означени учесници поступка. При томе, супротно наводима жалбе, јасно је да је предмет поступка била накнада за изузето земљиште, а не накнада за уређење земљишта јер се накнада за уређење земљишта која се по другим прописима одређује у управном поступку.

Апелациони суд је ценио и остале наводе жалбе тужиоца па налази да нису од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

Одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу четвртом изреке побијане пресуде се није могла прихватити као правилна јер је захваћена битном

повредом одредба парничног поступка из чл.374 ст.2 тачка 12 ЗПП, на коју се основано указује жалбама тужиоца и друготуженог. Ово пре свега јер су изостали разлози првостепеног суда о томе на који начин је одредио вредност предмета спора коју је узео као основу за обрачун трошкова поступка због чега се правилност примене материјалног права у овом делу није могла испитати.

Правилно је поступио првостепени суд када је ожалбеним решењем одбио предлог друготуженог из поднеска од 10.05.2021. године дајући за своју одлуку јасне и правилне разлоге јер, супротно наводима жалбе друготуженог, суд признаје странкама само оне трошкове које је сматрао нужним и оправданим у смислу одредба чл.153 и чл.155 ЗПП, па недосуђивање неких од тражених трошкова, подразумева да те трошкове није признао тражиоцу.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке применом одредбе чл. 390 ЗПП, у ставу другом изреке применом одредбе чл.401 тачка 3 ЗПП с тим што ће у поновном поступку првостепени суд приликом одлучивања о захтевима тужених за накнаду трошкова парничног поступка дати јасне разлоге о вредности предмета спора по којој врши обрачун трошкова, док је у ставу трећем изреке одлучено применом одредбе чл.401 тачка 2 ЗПП.

Председник већа-судија
Владислава Милићевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић